

Over SBB

De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) is de publieke organisatie die zorgt voor een goede aansluiting tussen het beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt. Met partners uit het beroepsonderwijs en partners uit het georganiseerd bedrijfsleven, werken we zowel landelijk, per sector als in alle regio's samen om te zorgen voor voldoende vakmensen voor de toekomst. Dit is een unieke samenwerking in de wereld.

Onze visie

Een succesvol Nederland vraagt om een beroepsbevolking die zich continu blijft ontwikkelen en duurzaam inzetbaar is. SBB brengt elk talent in de praktijk. Van jong tot oud, voor elke student, zorgt SBB voor de beste praktijkopleiding met uitzicht op een baan. Daardoor beschikken bedrijven nu en in de toekomst over de vakmensen die ze nodig hebben. Met unieke data over het beroepsonderwijs, de arbeidsmarkt, stages en leerbanen levert SBB toonaangevende informatie voor scholen, studenten, werkgevers en beleidsmakers.

Wat is onze inzet voor de komende jaren?

We zorgen samen met onderwijs en bedrijfsleven voor de best mogelijke stages en leerbanen voor alle mbo-studenten, ongeacht hun leeftijd, ondersteuningsbehoefte of achtergrond. Komende jaren gaan we ons extra inzetten om mbo-studenten nog beter te helpen met het vinden van een goede stageplek. Dat doen we met behulp van uitstekende digitale hulpmiddelen zoals stagemarkt.nl en leerbanenmarkt.nl.

- SBB draagt als partner in de Werkagenda mbo en het Stagepact bij aan een betere kwaliteit van stages en leerbanen. Ook zetten we ons in voor de (sociale) veiligheid van studenten tijdens de uitvoering van hun stage.
- We gaan bedrijven extra helpen om mbo-stagiairs zo goed mogelijk op te leiden, met verbeterde trainingen en hulpmiddelen voor praktijkopleiders. Als de stageplek niet in orde is, grijpen we in.
- De arbeidsmarkt is krap, werk verandert in hoog tempo. Werkend leren is een ideale manier voor volwassenen om bij- en om te scholen zodat ieders potentieel optimaal tot zijn recht komt. Volwassenen worden voor SBB komende jaren daarom net zo'n belangrijke doelgroep als jongeren dat nu al zijn.
- SBB verzamelt objectieve en actuele cijfers over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en baankansen voor mbo'ers. Deze informatie is voor studiekeuzers duidelijk terug te vinden op kiesmbo.nl zodat zij voor de opleiding kunnen kiezen die bij hen past. Ook gebruiken mbo-instellingen en bedrijven de informatie om tot passende opleidingsaanbod te komen.
- Middels de kwalificatiestructuur zorgen we er samen met het beroepsonderwijs en bedrijfsleven voor dat studenten in het mbo met actuele vakkennis en vaardigheden aan het werk gaan. De wereld verandert snel en daarom wordt de inhoud van opleidingen sneller aangepast als dat nodig is.

Feiten en cijfers over de arbeidsmarkt

Op dit moment staan er 350.000 mbo vacatures open voor studenten die net van de opleiding afkomen, terwijl er afgelopen schooljaar 143.994 mbo-studenten afstudeerden. Het aantal mbo-studenten neemt al jaren af en de komende jaren zal die daling zich voortzetten. De afgelopen vijf jaar is de instroom met 10% gedaald. De komende vijf jaar wordt er geen stijging verwacht. Daar staat tegenover dat veranderingen in beroepen en in de samenleving vragen om nieuwe vaardigheden en kennis. De energietransitie, digitalisering en de complexe zorgvraag van ouderen vraagt om nieuwe vaardigheden of kennis.

Aansluiting beroepsonderwijs op de werkpraktijk

Mbo-studenten zijn de vakmensen van de toekomst. Om dat vak te leren, is het cruciaal dat ze een deel van hun opleiding volgen in de praktijk. Dat doen zij bij één van de 250.000 erkende leerbedrijven die met goede praktijkopleiders stages of leerbanen aanbieden. Op dit moment is er voor bijna iedere student een stageplek beschikbaar. Dat blijkt uit de Stagebarometer die SBB twee keer per jaar publiceert. Dankzij de beroepspraktijkvorming (bpv) bij een erkend leerbedrijf, ook wel stage of leerbaan genoemd, krijgen

studenten praktische ervaring op de arbeidsmarkt, die aansluit op de kennis die ze tijdens hun opleiding opdoen. Dat heeft grote voordelen voor de studenten, de bedrijven én de samenleving. De beroepspraktijkvorming is vaak een eerste kennismaking met de arbeidsmarkt. Het is daarom cruciaal dat studenten zichzelf in een (sociaal) veilige leeromgeving kunnen ontwikkelen tot vakmensen. Om die reden is na de ondertekening van het Stagepact in de erkenningregeling voor (potentiële) leerbedrijven expliciet aandacht aan dit thema en zet SBB zich nóg sterker in voor de beste begeleiding in de praktijk.

Samen zorgen voor de opleidingen van vandaag en morgen die optimaal aansluiten op de arbeidsmarkt

Zowel het onderwijslandschap als de arbeidsmarkt zijn volop in beweging. Zo is er een groeiende behoefte aan om- en bijscholing in het mbo en is het een uitdaging om onderwijs zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij wat een snel veranderende arbeidsmarkt vraagt. In het advies over een toekomstbestendige kwalificatiestructuur hebben onderwijs en bedrijfsleven geconstateerd dat de ruimte die de kwalificatiestructuur biedt, bijvoorbeeld voor opleidingen om mee te bewegen met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, voldoende is, maar beter benut moet worden. Ook is geconstateerd dat de kwalificatiestructuur een goed middel is om de vaardigheden die studenten ontwikkelen vast te leggen en zo herkenbaar te maken voor de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld in een bekwaamheidsportfolio of skillspaspoort dat gekoppeld is aan de kwalificatiestructuur. Dat geldt zowel voor initiële studenten die een diploma behalen als volwassenen die zich via een mbo-certificaat of de praktijkverklaring laten om- of bijscholen. Het is essentieel dat dit goed gebeurt want daarmee weten bedrijven wat iemand kan en hebben mensen een stevigere positie op de arbeidsmarkt. Op dit moment zijn er 125 mbo-certificaten ontwikkeld voor onderdelen van bestaande mbo-opleidingen. Bijvoorbeeld de certificaten Energiebesparende maatregelen of Verpleegtechnisch handelen. Ook is eind februari door de minister voor Primair- en Voortgezet onderwijs de 10.000e praktijkverklaring uitgereikt.

Leren in de praktijk is een gouden formule, juist voor volwassenen

Een Leven Lang Ontwikkelen is belangrijker dan ooit. Er is een nijpend tekort aan vakmensen. Zeker in de sectoren waar we als Nederland meters moeten maken zoals in de bouw, de energietransitie, de zorg en de kinderopvang. Met alleen nieuwe aanwas van mbo-studenten met een diploma komen we er niet. We moeten de kracht van werkenden en werkzoekenden volop benutten om de tekorten op de arbeidsmarkt te kunnen oplossen. Daarom is het essentieel dat bevolking niet stopt met leren na het behalen van een diploma. Leren in de praktijk biedt hiervoor de oplossing. De unieke infrastructuur van het mbo, waarin het onderwijs en bedrijfsleven van oudsher goed samenwerken, is daarin een cruciale factor. Zo biedt de kwalificatiestructuur de mogelijkheid voor modulair opleiden en zijn er 125.000 leerbedrijven die openstaan voor zij-instromers. Toch weten werkenden en werkzoekenden niet altijd de weg naar het mbo te vinden. En andersom weten bedrijven vaak nog niet wat de mogelijkheden zijn om gericht (nieuwe) medewerkers om- en bij te scholen met behulp van flexibele mogelijkheden die het mbo biedt om leren en werken te combineren.

Wat vragen wij van de politiek?

- **Zet de kwalificatiestructuur in om te komen tot flexibel, modulair onderwijs voor volwassenen**
Het mbo is gebaseerd op een landelijke kwalificatiestructuur die door onderwijs en landelijk georganiseerd bedrijfsleven samen wordt vastgesteld. Dat is uniek in de wereld. De kwalificatiestructuur zorgt voor een landelijk en regionaal herkenbaar opleidingsresultaat. Dat is belangrijk voor het bedrijfsleven en zo krijgen mbo-studenten een duurzame positie op de arbeidsmarkt.
- **Geef prioriteit en ruimte aan praktijkleren in het mbo voor gerichte om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden.**
Minder studenten in het initieel onderwijs, een tekort aan vakmensen en een veranderende arbeidsmarkt zorgen voor een gigantische maatschappelijke opgave. Ondanks dat de partners binnen

SBB dag in dag uit werken om samen te zorgen voor voldoende vakmensen voor de toekomst, zijn er factoren die buiten de invloedssfeer van deze partners liggen en oplossingen bemoeilijken. Dit vraagt dus om politieke keuzes tussen vitale sectoren en een politiek die bruggen durft te slaan naar verschillende beleidsterreinen. Bijvoorbeeld om prioriteit te geven aan om- en bijscholing bij werkloosheid boven snelle uitstroom naar werk en werkzoekenden te ondersteunen en gerichte om- en bijscholing laagdrempelig mogelijk te maken, wordt de mismatch op de arbeidsmarkt aangepakt en leiden we meer mensen op voor die sectoren die tekort aan vakmensen hebben.

- **Houd de aandacht voor het beroepsonderwijs vast.**

Na jaren van ogenschijnlijke luwte staat het mbo gelukkig weer hoog op de politieke agenda. Met het Stagepact en de Werkagenda mbo zijn er de afgelopen jaren mooie plannen gemaakt om de eerste kennismaking van jongeren met de arbeidsmarkt te verbeteren en veilige stageplek te bieden. SBB werkt momenteel hard aan de uitvoering en hier gaan we graag mee door. Als er nieuwe plannen worden gemaakt, houd er dan rekening mee dat dit tijd, capaciteit en middelen vraagt.